ABC THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 Years 1958 - 2025
Regd. No. NP-2430-13
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

ڪهن سان جنگ نٿا چاهين، پاڪستان کي بچائڻ لاءِ هٿيار ڪٽي رڙهن ۽ جان ڏيڻ لاءِ تيار آهيون: صدر زرداري

پاڪستان تيار ٿيا ته ڪهن به ملڪ پاڪستان طرف ڏٺو ته هي اصفه زرداري، پيپلز پارٽي، شهيد پٽو ۽ شهيد بيبي جا وارث وينا اهن، اسان سيڻي جنگ جي ميدان لاءِ پاڻ تيار آهيون

جيڪڏهن پاڪستان ۽ ڦرتي ماءُ کي ضرورت پئي ته اسان پنهنجي جان ۽ مال ڪڍڻ لاءِ تيار آهيون. شهيد بيبي ۽ شهيد ذوالفقار علي ڀٽو، قائداعظم علي جناح جو پاڪستان بچائڻو آهي

جيڪڏهن ڪير اسان جي ڳچيءَ ۾ هٿ وجهندو ته اسان ڪيس چمائيون هٿنڌاسين جيئن انڊيا ڪي هٿيسين ۽ اسان جي نيوي، ايئرفورس ۽ آرمي چيف انڊيا جي فوج کي ٽوڙا چمائيندا

هڪ ٻيوقوف ماڻهو سڄي دنيا سان تعلقات خرابه ڪري، پاڪستان جي معيشت کي تباهه ڪري ڇڏيو، اسان بهتر تعلقات ٺيڪ ڪبا آهن، جنرل عاصم منير اسان سان گڏ آهي

لاڪاڻو: صدر پاڪستان آصف علي زرداري شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي برسي تي خطاب ڪندي چيو آهي ته هي ڏينهن شهيد

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

لاڪاڻو: ڳوٺ خدا بخش ۾ صدر آصف علي زرداري جلسي کي خطاب ڪري رهيو آهي

صدر آصف زرداري ڀاران شمشاد اختر جي لاڻاڻي تي ڪهڙي ڏک جو اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري آسٽريا سفارتڪار جي

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

شمشاد اختر جون خدمتون هميشه ياد رکيون ويندڙيون: وزيراعظم شهباز شريف

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف اسٽيٽ بينڪ جي آڳوٺي گورنر شمشاد اختر جي لاڻاڻي تي ڪهڙي

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

سڪر: آڳوٺي وزير اعظم راڄ پرويز اشرف سڪر ايئرپورٽ تي ميڊيا سان گفتگو ڪندي

ڪروڙين ماڻهن جي ليڊر جي حڪومتي ڪنڊ تي نالو بينظير ڀٽو آهي: راجا پرويز اشرف

محترمه جي شهادت کان پوءِ آصف زرداري جي ڳالهه، صبر، سوچ، فڪر پاڪستان کي بچايو

هو وقت پوئتي نه ڌڪيو، ماڻهو هڪ ٻيو ٻڌو ۽ عظيم تاني جو ڏوهڙو پاڪستان جو وزيراعظم ڪيئنه

لاڪاڻو: آڳوٺي وزيراعظم راجا پرويز اشرف خطاب ڪندي چيو ته 18 سال ڪڏهن به ان خوڪنڊ ڏينهن جڏهن اسان جي عظيم قائد ملڪ جي عظيم ڌيءُ، دنيا جي وڏي سياسي آواز هڪ سياسي سانحن ۾ گم ٿي ويئي

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

بينظير ڀٽو شهيد جمهوريت، عوامي حق ۽ ماڪي استحڪام لاءِ جدوجهد ڪئي: وزيراعظم

اڄ اسان پاڪستان جي عظيم ڌيءُ، آڳوٺي وزيراعظم بينظير ڀٽو شهيد جي درسي ملهائي رهيا آهيون

هن عورتن جي ڪردار کي وڌائڻ، اقليتن جي حقن جي تحفظ ۽ جمهوري عملي لاءِ قدر جوڳا قدم کنيا

اسان پاڪستان ۽ رڙاداري، برداشت، قانون جي حڪمرانيءَ ۽ عوامي پلاني جي سفر کي اڳيان وڌائينداسين: شهباز شريف

عوامي حق ۽ پاڪستان جي استحڪام لاءِ پيش ڪندي چيو آهي ته هن حڪومتيءَ

بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

شهيد بينظير ڀٽو پنهنجي زندگيءَ جمهوريت لاءِ وقف ڪئي: وزيراعظم آزاد ڪشمير

محترمه بينظير ڀٽو ڪشمير سمجهي جي حوالي سان ڪشميري عوام جي پيرو ڪاري رهي

اسلام آباد (اي پي پي) آزاد چمن ڪشمير جمهوريءَ ۽ عوامي خدمتن تي ڪيس خراج عقيدت پيش ڪندي چيو ته شهيد بينظير

بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

شهيد بينظير ڀٽو جو نظريو ۽ ويزن هميشه زنده رهندو: محسن نقوي

محترمه بينظير ڀٽو جي ٽاڪيات جدوجهد کي خراج عقيدت پيش ڪرڻ تي بينظير ڀٽو ڪ برائمن ترقي پسند ۽ جمهوري پاڪستان لاءِ پنهنجي جان قربان ڪئي

اسلام آباد (اي پي پي) قومي معاملن واري وفاقي وزير محسن نقوي آڳوٺي وزيراعظم شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي ٽاڪيات جدوجهد کي زبردست خراج عقيدت پيش ڪندي چيو آهي ته سندس تقريرو ۽ ويزن

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

لاڪاڻو: صدر آصف علي زرداري، بلاول ڀٽو زرداري محترمه بينظير ڀٽو جي برسي تي ڪندي رهيا آهن

فريال تالپر پاران شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي مزار تي حاضري پري دعا گهرندي

لاڪاڻو: اي پي پي)پيپلز پارٽي عورتن واري شعبي جي سرڪردي صدر فريال تالپر

بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 2

انسانيت جي دشمن دهشتگردن جي ناپاڪ ارادن کي منهءَ ۾ ملائي ڇڏيندا سين: شهباز شريف

ملڪ مان هر قسم جي دهشتگرديءَ جي خاتمي لاءِ پرعزم آهيون، ڪنهن به قسم جي تخريبڪاريءَ برداشت نه ڪندا سين

وزيراعظم پاران پنجڪڙ ۽ 4 پارٽي حمايت يافته دهشتگردن کي مارڻ تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش

تحسين پيش ڪندي چيو آهي ته ملڪ ۾ 4 پارٽي حمايت يافته دهشتگردن کي مارڻ تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش ڪندي چيو آهي ته ملڪ مان دهشتگرديءَ جي خاتمي لاءِ پرعزم آهيون

بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي ٽاڪيات جدوجهد کي زبردست خراج عقيدت پيش ڪندي چيو آهي ته سندس تقريرو ۽ ويزن

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

پارٽ ۾ هندو انتهاپسندن وحشيانڻ تشدد ڪري مسلمان مزدور کي ماري ڇڏيو

نئين دهلي (ڪر ڊ) پارٽ هندو انتهاپسندن هڪ مسلمان کي بيرحماڻيءَ ڌڪ ڏيئي ماري ڇڏيو

بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو 2

ڪراچي گلشن اقبال بلاڪ 7 ويجهو 45 سالن جي شخص جو لاش هٿ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي گلشن اقبال ڦاڦي جي حد ڪنڊس اقبال بلاڪ 7

بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ريلوي پوليس جو مشالي ڪم: 38 لڪ رپيا مسافرن کي مڪمل تحفظ سان واپس

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ريلوي پوليس ڪراچي ڊويزن هڪ ٻيو ڀيرو پنهنجي ايمانداريءَ ۽ فرض شناسيءَ ۽ عوام جي جان ۽ مال جي

بقايا نمبر 44 ڏسو صفحو 2

پاڪ فوج پارٽ جو خرونڊ منهءَ ۾ ملائي ڇڏيو، دنيا کي پاڪستان جو ڪردار تسليم ڪرڻ تي: اسحاق ڊار

حڪومت جي متحرڪ پاليسين سبب پاڪستان دنيا ۾ سفارتي، سياسي ۽ معاشي طور تي اڀري رهيو آهي

عالمي معاملن تي پاڪستان جي نقطن اصولي ۽ مضبوط موقف کي عالمي فورمن تي سراهيو ويو ۽ ان کي تسليم ڪيو ويو

پارٽ سان ڪڙاءُ دوران خطي ۾ پارٽي بالادستيءَ ۽ ٻاڻ کي سيڪيورٽي فراهم ڪندڙ قرار ڏنيءَ جي دعويٰ زماني ۽ ناڪار ٿيو

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ وزير خزانو اسحاق ڊار ڪئو ويندو هوحڪومت جي

بقايا نمبر 45 ڏسو صفحو 2

گلستان جوهر مان ٽرئيل روڊين جي مهانگي گاڏي هٿ، جوابدار مارجي ويو

فيصل شهداد ڪوٽ ۾ پوليس ڪارروائيءَ ۾ جوابدار ساجد چانڊيو مارجي ويو ۽ چوري ٿيل گاڏي هٿ ڪئي وئي

جوابدارن گلستان جوهر مان جعلي پوليس موبائل استعمال ڪندي گاڏي ڦري ڪئي ۽ ماڪ کي اسڪيم 33 تي ڇڏي ويا هئا

مارجي ويل جوابدار هڪ پوليس آفيسر جي قتل ۾ پڻ ڪوريل هو جيڪر مارجي ويو آهي: پوليس

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي گلستان جوهر ڳاڻڻي مان جعلي پوليس موبائل

ڏريعي ڪ ڏرڻ معاملي ۾ اهم آڳوٺي ڦري آهي، قمبر شهداد ڪوٽ ۾ پوليس ڪارروائيءَ ۾ ڪار لٽڻ مارجي ويو ۽ ڪوريل

بقايا نمبر 46 ڏسو صفحو 2

اسٽيٽ بينڪ جي گورنر ڊاڪٽر شمشاد اختر لاڻاڻو ڪري وئي

جنازي جي نماز اڄ ظهر جي نماز کان پوءِ ڪراچي ۾ ادا ڪئي ويندي

ڊاڪٽر شمشاد اختر 2006ع ۾ ٻيهڪ دولت پاڪستان جي 14هين گورنر پڻڻي

هوءَ ايشيائي ترقياتي بينڪ سان بطور ڊائريڪٽر جنرل جي طور سان جڙيل رهي

شمشاد اختر ايشيائي ترقياتي بينڪ ۾ پنهنجي ڪيريئر جي شروعات 1990 ۾ ڪئي

اسلام آباد (اي پي پي) آڳوٺي ناظمي واري وفاقي وزير ۽ اسٽيٽ بينڪ جي آڳوٺي گورنر ڊاڪٽر شمشاد اختر لاڻاڻو هئي وئي رپورٽ

بقايا نمبر 47 ڏسو صفحو 2

صوبن کان اختيار کسڻ جي ڪوشش نه ڪئي وڃي، پاڪستان کي بحران مان ڪڍڻ لاءِ سياسي انتهاپسنديءَ کي ڇڏڻو پوندو: بلاول

پيپلز پارٽي جو سياسي وجود ڳڙهي، ڌرناڪش پٽو جي شهيدن ۽ ٻ ٻ جيلن جي ڪري آهي شهيد محترمه بينظير ڀٽو جو آخري پيغام مفاهمت هو، جنهن تي هن ڪتاب ٻر لکيو هو

سياسي بحران مان نڪرڻ لاءِ اهم نه ته سياسي اسلان کي اڻ قسم جي مفاهمت جي ضرورت پوندي،مفاهمت ڪاميابيءَ ڪرڻ لاءِ سياسي جماعتن ۽ سياسي قيادتن کي سياسي انتهاپسنديءَ کي ڇڏڻو پوندو

سڀني جماعتن کي پنهنجي ڪارڪنن کي واپس سياسي ڌارئ ۽ اٿڻو پوندو، 9 مئي جهڙا حملا يا مختلف ادارن کي گاريون ڏيڻا آهن، اهي سڀ سياسي ڌارئ ۽ ناهن هوندا

مئي مهينيءَ ۾ اسان جي فوج، ايئرفورس ۽ نيوي، پاڪستاني قوم پارٽ کي جنگ جي ميدان ۾، شڪست ڏني، اها جيت يقين پوري پاڪستان ۽ پاڪستاني عوام جي فتح آهي

هي جيت ڪڍي خليفن پٽو جي قيدلئن جي بغير ناممڪن هوءِ، هڪ شهيد ڏوالفقار پٽو پاڪستان ايٽمي طاقت بڻايو شهيد بينظير پٽو جي ڪري ميزائل ٽيڪنالاجي ملي ۽ اسان پنهنجو دفاع ڪيو

صدر آصف زرداري چين مان آهي هوائي جهاز ڪهرايا جن پارت جا 6 ئي جهاز ڪيرائي ڇڏيا پارٽ فضر تي ڪري سگهيو آهي

دنيا جي وڏن وڏن فورمن، تي پارٽ جو وزيراعظم،وڏين وڏين تقريرون ڪري پاڪستان جي خلاف ڳالهائينو هو پر هاڻي اسان جي فيلڊ مارشل جو نالو ٻڌنڻي ئي مودي لڪي ويندو آهي

اسان سنڌ صوبي ۽ عالمي صحت جي شعبي جو چار رڃائينداسين ۽ اسپتالن ۽ 100 سيڪرٽ مفت علاج ٿيندو ٻوڙ مفاڪر خاندانن لاءِ 20 لڪ ڀڪا گهر لهي رهيا آهن: ڳڙهي خدابخش ۽ جامي ڪي خطاب

بحران مان بهرايل ڪيڙ لازمي آهي، پيپلز پارٽي جو سياسي وجود ڳڙهي خدابخش پٽو

سڀ سياسي ڌر ڪنڊي پاڪستان کي معاشي بحران مان ڪڍڻ آهي پر سياسي

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

لاڪاڻو: ٻ ٻ چيرمين بلاول ڀٽو زرداري جلسي کي خطاب ڪري رهيو آهي (فوٽو نديم سومرو)

اسلام آباد ۾ شهيد محترمه جي ايصال ثواب لاءِ قرآن خواني

شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي 18 ڊسمبر جي ياد ۾ ميزاڪو ٽيم پيپلز سيڪريٽريٽ ۽ شهيد بينظير ڀٽو جي خدمتن کي سراهيو ويو

اسلام آباد (اي پي پي) آڳوٺي وزيراعظم شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي 18 هين درسي جي موقعي تي پاڪستان پيپلزپارٽي

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

پاڪستان جي تاريخ ۾ پٽ خاندان کان ٻاهر ڪنهن به قربانيءَ ناهي ڏني: فيصل ممتاز راهو

آزاد ڪشمير ۽ آءِ پيپلز پارٽي جي حڪومت آهي ڇڏڪا بلاول ڀٽو زرداري ناهي آهي

ماڻهو سياست ٻي شڪ پيدا بهتر اعتماد ڪري رهيا آهن ۽ سياسي نظار ڏهائي لي رهيو آهي

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان پيپلز پارٽي جي جهنڊي کي بلند رکندڙ سنڌ جي آڳوٺي صوبائي گهرو وزير ايئر ايم پي اي سهيل انور

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

شهيد بينظير ڀٽو جي جرئت، سياسي بصيرت ٻي مثال هئي: نيئر بخاري

لياقت باغ جلسي کان پوءِ محترمه کي گاڏي ۾ ويهاري اسين مطمئن هئاسين

عوام جو سمنڊ ڏسي هو گاڏي مان ٻاهر آيو، ۽ عوام خاطر شهادت قبول ڪئي

پارٽي جي جهنڊي کي بلند رکندڙ سنڌ جي آڳوٺي وزيراعظم ٻڌائينداسين

لاڪاڻو: پاڪستان پيپلز پارٽي جنرل سيڪرٽري، سيد نيئر بخاري خطاب ڪندي چيو ته لياقت باغ جلسي کان پوءِ شهيد

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

سڪر: وزير اعلیٰ سنڌ سيد مراد علي شاهه ميڊيا سان ڳالهائيندي

شهيد بينظير ڀٽو هر آواز ۾ زنده آهي: آصف ڀٽو زرداري

شهيد بينظير ڀٽو جرئتمنڊائي قيادت ڪئي، سنڌس قوت هر آواز ۾ زنده آهي

هر ڪامياڀيءَ جي موقعي تي ڪيس ياد ڪندا آهيون

اسان شهيد بينظير ڀٽو جي ڪوٽ هر گهوڙي محسوس ڪيون ٿا

شهيد بينظير ڀٽو جي رڙيون ۽ ڦڙون جي ذڪميل لاءِ ڪوشون جاري رکندا سين

شهيد بينظير ڀٽو جي رڙيون ۽ ڦڙون جي ذڪميل لاءِ ڪوشون جاري رکندا سين

پٽ زرداري ڀيرا آهي، ته شهيد بينظير ڀٽو جي ٻيا ٻيا خاندن ايم اين اي ۽ شهيد بينظير ڀٽو جي نياڻي آصفه

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

شهيد راڻي کي خراج تحسين پيش ڪرڻ لاءِ آيا آهيون: شاهين مري

اسان سڀني شهيدن کي خراج تحسين پيش ڪريون ٿا

محترمه ۽ سنڌس ڪارڪنن جمهوريت جي استحڪام ۽ آئين جي بالادستيءَ لاءِ قربانيون ڏنيون

ڪراچي(بيورو رپورٽ) ڪراچي جي ڇهين درجي جي شاگرد شاهين مري

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

شهيد راڻي جو ويزن پاڪستان جي عورتن لاءِ هڪ مشعل راهه آهي: گورنر سنڌ

عوامي خدمت ۽ جمهوريت لاءِ سنڌس لازوال جدوجهد هميشه ساراهه جوڳي رهندي

هوءَ اصولي سياست ۽ جمهوريت کي مضبوط ڪرڻ جي هڪ بهترين مثال آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) گورنر سنڌ ڪامران خان ٽيسوري شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي سنڌس ۾ 18 هين درسي جي ساڳئي خراج

عقيدت پيش ڪيو هئو جو محترمه بينظير ڀٽو پنهنجي سڄي زندگيءَ آئين

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

بينظير جي شهادت سان پاڪستان ڪي عالمي مرتبي واري آڳاڻي ڪان محروم ٿي ويو: پرائيم منسٽر شهباز

محترمه بينظير ڀٽو جي شهادت کي ڪيترائي سال گذري باوجود هوءَ اڄ ۾ عوام جي دلين ۽ ذهنن ۾ زنده آهي

شهيد بي بي هميشه پنهنجي پيپلز طبقن جي بهتري، خوشحاليءَ ۽ انساني وقار لاءِ جدوجهد ڪئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) شهيد محترمه بينظير ڀٽو جي 18 هين درسي جي موقعي تي اوقاف، مذهبي معاملن، زڪوات ۽ عشر

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ الڳ الڳ حادثن ۾ واقعن ۾ 3 جڻا فوت، ڪيترائي زخمي

سر هاءِ وي تي نامعلوم گاڏي جي ٽڪر ۾ 15 درهين جو واڌيءَ ٻار فوت

بفر زون مان 70 سالہ شخص جو ڪهر مان لاش هٿ، پوليس جاچ شروع

نيشنل هاءِ وي لنڪ روڊ تي مسافر بس ڪلني، ڊائي ڊريفي فوتي ۽ زخمي اسپتال منتقل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ الڳ الڳ حادثن ۾ واقعن ۾ 3 جڻا فوت ٿي ويا ڪڏاب سنڌي ڏاڍي جي حد سر هاءِ وي تي ڪراچي ڪان ڪيدار آباد

ريني ڪنڊيا پل تي ويجهو نامعلوم ڪنڊي جي ڪٽر جي ٽڪر ۾ واڌيءَ ۾ 15 سالن جو نامعلوم ٻار فوت ٿي ويو تيموريا ڦاڻي

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

پارٽ ۾ سڪ عورت مسجد لاءِ پنهنجي زمين عطيو ڪري ڇڏي

ڦٽڻ گوهر جي ڪوٽ ۾ سڪ عورت راجندر ڪور مسجد جي تعمير لاءِ زمين ڏني

ڪوٽ ۾ مسلمان ٻارنڻ لاءِ مسجد ناهي، ڪين پيون پڙئن ڪانهن ويڙهو ٿو پوي: راجندر ڪور

پنهنجي زمين عطيو ڪري ڇڏي اهي جڏهن تہ سڪ ۽ هندو خاندانن ۾ ان ڪر ۾ ساڳي طور سهڪار ڪيو آهي پوءِ

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

اسٽيٽ بينڪ جي آڳوٺي گورنر شمشاد اختر جي لاڻاڻي فوتي

لاڙڪاڻي ۾ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ پوليس اهلڪار زخمي، مقابلو، هڪ ڏوهاري مارجي ويو

حيدري ٿاني جي حد ۾ اڻڄاڻل ڦورن جي فائرنگ ۾ پوليس اهلڪار اورنگزيب جتوئي زخمي ٿي پيو

پوليس مقابلي ۾ هڪ ڏوهاري اورنگزيب جتوئي مارجي ويو آهي، زخمي اهلڪار کي اسپتال نيو يورپ

ٽي ڦورن شهري کان ڦر ڪري رهيا هئا ته پوليس اهلڪارن پيچو ڪيو ۽ مقابلو ٿيو: پوليس

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي شهر جي حيدري ٿاني جي حد ۾ اڻڄاڻل ڦورن جي فائرنگ ۾ پوليس اهلڪار اورنگزيب جتوئي زخمي ٿي پيو

پوليس مقابلي ۾ ميمنا ڏوهاري مارجي ويو

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

Daily Ibrat Karachi Sunday 28th December 2025
Daily Ibrat Hyderabad Saturday 27th December 2025

سال (94) آچر 28 ڊسمبر 2025ع 07 رجب المرجب 1447 هـ صفحا 6 - ملهه 30 ڏيهه شمارو (135)

ڪراچي ۾ 18هين عالمي اردو ڪانفرنس جو ٽئين ڏينهن تي شهيد بينظير ڀٽو کي شاندار خراج عقيدت

"مٽي ۽ هڪ چراغ رکيو ويو آهي" عنوان سان ڏاڪرانڊ سيشن، بينظير ڀٽو جي جدوجهد ۽ آسمان تي روشني وڌي وئي

پاڪستان جي سياسي تاريخ ۾ ٻه اڻڀرين عورتن آهن جن پنهنجي سياسي ڪيريئر جي شروعات مزاحمت سان ڪئي: انتظار عارف/رابعه مدني شاهه

پشتو ثقافت ۽ ادب بابت سيشن، امن، محبت ۽ ثقافتي سڃاڻپ تي زور، ڪلاسيڪل پشتو رقص ڀڙ پيش ڪيو ويو

ثقافتي ٽاڻي جي ڪاڦڙ ڇڏندي آهي ته احسن فاروقي کي ياد ڪيو ويندو/ڪمرو ايم ڊبليو خالد

خالد اختر لاهور ۽ بهاولپور جو رهاڪو هو، سندس ٽاڻي ڪراچي جي صدر جي ڪهاڻي ٻاڻي ٿو

عورت ليکڪن قابل ذڪر ڪيو آهي، عورت ٽاڻي لکڻن ۽ پڙهڻ لاءِ ٿورو آهي جيڪو آهي: انتظار رضا سليم

ڪراچي : عالمي اردو ڪانفرنس جي ٽئين ڏينهن تي "اردو ٽاڻي" جي سيشن ۾ ايم

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: اردو ڪانفرنس ۾ عورتن ڪتابن جو اسٽال ڏسي رهيون آهن

ڪراچي ۾ 18هين عالمي اردو ڪانفرنس دوران ميرا احمد نويد ۽ ڦتاب مظهر کي ادبي ايوارڊ ڏنا ويا

ڪراچي: 18 هين عالمي اردو ڪانفرنس 2025 : حسن پاڪستان جي ٽئين ڏينهن "پاڪستاني ادبي فورم" ۾ ڪامور شاهين

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

اردو ڪانفرنس ۾ 8 مختلف ڪتابن جي ڇپائي جو سيشن منعقد

ڪراچي: 18هين عالمي اردو ڪانفرنس جي ٽئين ڏينهن ۾ مختلف ڪتابن جي ڇپائي جي حد ۾ سيشن منعقد

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

عبرت روزنامه
Friday Jeudi Vendredi
Fridays Viernes Freitag
Venerdì Sexta-feira
Vrijdag Perjantai
Pátek Piątek
Péntek Cuma
Πέμπτη Пятница
Friday Jueves

سنڌي ايڊيشن

انچارج: مجيب ناريجو

IBRAT SANSAR

سنسار

عبرت

66

Ibratsansar@yahoo.com

آچر 28 ڊسمبر 2025ع

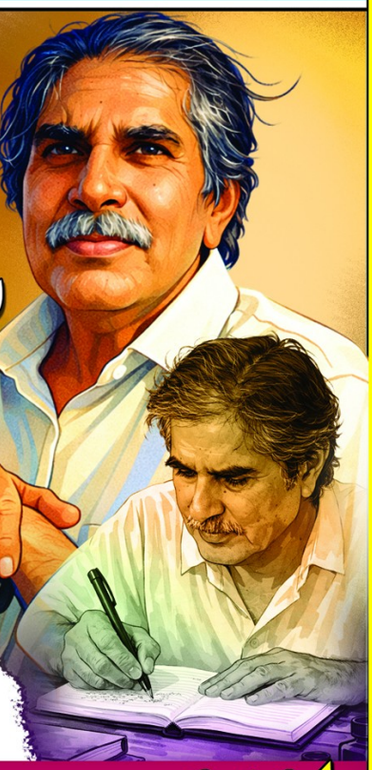

واڪا ڪندي ووءِ، صديون تون لاءِ سنڌڙي!

فيضان احمد

اڄ جديد سنڌ جي سڀ کان وڏي شاعر شيخ اياز جي اٺاويهين ورسي آهي. ويهين صديءَ شاعريءَ جي ميدان ۾ جيڪي وڏا شاعر پيدا ٿيا، انهن ۾ شيخ اياز جو الوسيني ڪان مٿانهون آهي. اياز سنڌي شاعريءَ جي ماضيءَ جو تسلسل حال جو ترجمان ۽ مستقبل جو رهبر شاعر آهي.

هن 2 مارچ 1923ع تي شڪارپور ۾ شيخ غلام حسين جي گهر ۾ جنم ورتو سندس نالو مبارڪ علي رکيو ويو. پر هن پنهنجو ادبي تخلص 'اياز' رکيو. شيخ اياز انٽرميڊيٽ تائين شڪارپور ۾ پڙهيو. 1944ع ۾ ڊي جي سنڌ ڪاليج ڪراچيءَ ۾ بي اي جو امتحان پاس ڪيائين. 1950ع ۾ ايل ايل بي ڪرڻ کان پوءِ وڪالت شروع ڪيائين. هن پارٽي عمر ۾ شاعريءَ جي شروعات ڪئي ۽ سنڌس پهريون نظم يارهن سالن جي عمر ۾ ڇپيو هو. شيخ اياز شاعريءَ سان گڏ ڪهاڻيون ۽ ليکيون سنڌس ڪهاڻيون جو پهريون ڪتاب 'سفيد وحشي' 1946ع ۾ ڇپيو هو. ڪاليج جي تعليم دوران ڪاليج ميگزين جو ايڊيٽر ۽ رهيو. پاڻ سنڌي ادبي سنگت سنڌ جي بانيڪارن مان هو. اپريل 1946ع ۾ ڪراچيءَ ۾ سنڌي ادبي سنگت جو جوائنٽ سيڪريٽري چونڊيو ويو. شيخ اياز شڪارپور ضلعي ۾ ۽ سنگت کي منظم ڪيو. ان کان سواءِ 'انجمن ترقي پسند مصنفين' سان به لاڳاپيل رهيو. وري هاڻي بعد 'پاڪستان رائٽرز گلڊ' ۽ 'برم صوفياءِ سنڌ' سان به گهري لاڳاپي ۾ رهيو.

پاڻ انگريزيءَ ۽ اردو ادب جو وڏو پاڙڪار هو. هن اردوءَ ۾ به شاعري شروع ڪئي ۽ وڏي مڃتا ماڻي. سندس اردو شاعريءَ جو پهريون مجموعو 'بوءِ گل نالہ دل'، 1954ع ۾ ڇپجي پڌرو ٿيو. محمد ابراهيم جويو چوڻ موجب سڄاڻ دوستن جي صلاح ۽ همٿ افزائيءَ سان هن پنهنجي مادري ٻولي سنڌيءَ ۾ شاعريءَ ڏانهن گهڻو ڌيان ڏنو تماهي مهراڻ ۾ هن کي نمايان طور ڇاپڻ جو سلسلو شروع ٿيو. ان بعد هو سنڌ ۽ هند سميت ڏيهان ڌيهه مقبول ٿيندو ويو.

هن آخري دم تائين لکڻ جو سلسلو جاري رکيو. سندس شايع ٿيل ڪتابن ۾ (1). "پونر ڀري آڪاس" (شاعري: 1962ع) (2). "جي ڪاڪ ڪوريا ڪاپڙي" (خط ۽ نوٽ بوڪ جا تڪرا: ڊسمبر 1962ع) (3). "ڪلهي پاتر ڪينرو" (شاعري: 1963ع) (4). "اڪ جون ڦلڦيون" (نثري شاعري: 1965ع- 2000ع)، (5). "ڪي جو ٻيجل ٻوليو" (شاعري: 1970ع) (6). "وڇون وسڻ آئيون" (شاعري: 1973ء) (7). "ڪپر تو ڪُن ڪري" (شاعري: 1975ع) (8). "لڙيوسج لڪن ۾" (شاعري: 1980ع) (9). "پتڻ ٽوپور ڪري" (شاعري: 1982ع) (10). "جڳ مڙوئي سپنو" (آتم ڪٿائي ياديون: 1985ع)، (11). "چنڊ ڇنبيلي ٻل" (شاعري: 1985ع) (12). "پن چڻ پڇاڻان" (شاعري: 1985) (13). "تڪرا ٽٽل صليب جا" (شاعري: 1985ع) (14). "رڻ تي رم جهم" (شاعري: 1986ع) (15). "پڳٽ سنگهه ڪي قاسمي" (سنگيت نائڪ: 1986ع) (16). "ساهيوال جيل جي ڊائري" (مڳي: 1986ع) (17). خط انٽرويو تقريرون" (جلد پهريون: جولاءِ 1987ع) (18). "اڪن نيرا ڦليا" (شاعري: 1988ع) (19). "ڪراچيءَ جا ڏينهن ۽ راتيون" (ساروٽيون: فيبروري 1989ع) (20). خط انٽرويو تقريرون" (جلد ٻيو: اپريل 1991ع) (21). "هينٽرو ڏاڙهيءَ گل جيئن" (شاعري: 1991ع) (22). "الوداعي گيت" (شاعري: 1991ع) (23). "ننڍو وليون" (شاعري: 1992ع) (24). "ڪتڻين ڪر موڙيا جڏهن" (پاڳو پهريون: شاعري: 1992ع) (25). "ڪتڻين ڪر موڙيا جڏهن" (پاڳو ٻيو: 1992ع) (26). "جر ڏيئا جهمڪن" (شاعري: 1993ع) (27). "سر لوهيڙا ڳيا" (شاعري: 1993ع) (28). "سورج مکيءَ سانجهه" (شاعري: 1993ع)، (29). "چوليون هوليون سمنڊ جون" (شاعري: 1993ء) (30). هرڻ اکي ڪيڏانهن" (شاعري: 1994ع) (31). "تون ڇپر تون ڇانڻ" (شاعري: 1995ع) (32). "چنڊ ڇليون" (شاعري: 1995ع) (33). "گهاٽ مٿان گهنگهور گهٽا ۾" (شاعري: 1996ع) (34). "سانجهي سمنڊ سپون" (شاعري: 1996ع) (35). "ڪٿي ته ڀڄبو ٽڪ مسافر" (آتم ڪٿا: جلد پهريون: 1995ع) (36. "ڪٿي ته ڀڄبو ٽڪ مسافر" (جلد ٻيو: اڪتوبر 1996ع) (37). "ڪٿي ته ڀڄبو ٽڪ مسافر" (جلد ٽيون: نومبر 1997ع) (38). "ڪٿي ته ڀڄبو ٽڪ مسافر" (جلد چوٿون: آگسٽ 1998ع) (39). "ڪونجون ڪرڪن روهه تي" (شاعري: 1997ع) (40). "ڪاري رات ڳهڻگ" (شاعري: 1998ع) (41). "ميهڻ ڪڏيون" (شاعري: 1999ع) (42). "وڏا وڻ وٺڪار جا" (تاجل ٻيوس سان گڏ شاعري: 1997ع) (43). "اٿي اور الله سان" (شاعري: جنوري 1998ع) (44). "اڪتي قدم" (2001ع: آگسٽ، سيپٽمبر ۽ آڪٽوبر 1947ع ۾ "اڪتي قدم" ماهوار جا شيخ اياز پاران ڪيبل 3 پرچن کي ڳڏائي آندل نئين ترتيب سان محمد ابراهيم جويو 2001ع ۾ ڇپايل ڪتاب) (45). "جي تند برابر توريان" (ڪهاڻيون: شيخ اياز جون 'سفيد وحشي' ۽ 'پنهل ڪان پوءِ' عنوان سان ڪهاڻيون جي مجموعن ۾ ان کان ٻاهر رهجي ويل ڪهاڻيون، انور نگار هڪڙي ترتيب ڏني ڇپائي پڌريون ڪيون) (46). "پڪي ساڳي پار جا" (تاجل ٻيوس سان گڏ: 2004ع). شيخ اياز جي پهرين ٻن شعري مجموعن 'پڙئر پري آڪاس'، 'ڪلهي پاتر ڪينرو' ۽ هڪ نثري ڪتاب 'جي ڪاڪ ڪوريا ڪاپڙي' تي ايوبي آمريت بنڌش وڌي هئي. ۽ اها پابندي شيخ اياز جي آخري عمر ۾ ختم ٿي. شيخ اياز شاعريءَ ۽ نثر کي 22 جلدن جي صورت ۾ ثقافت ۽ سياحت کاتي حڪومت سنڌ شاعريءَ ۽ نثر کي جدا جدا پاڻ ۾ شايع ڪيو آهي. سندس اردو شاعريءَ جو 'بوءِ گل نالہ دل' کان پوءِ ٻيو مجموعو 'نيل ڪنڊ اور نيل ڪي پتي' 1988ع ۾ ڇپجي پڌرو ٿيو. سندس سنڌي شاعريءَ کي فهميده رياض اردوءَ ۾ منظوم ترجمو ڪيو آهي. جيڪو 'حلقہ ميري زنجير کا' نالي سان 1974ع ۾ ڇپيو ۽ سندس شاعريءَ جو پنجابي منظوم ترجمو مشهور دانشور ۽ شاعر احمد سليم ڪيو. جيڪو پڻ انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي 1976ع ۾ ڇپيو.

اياز پنهنجي قومي ۽ مزاحمتي شاعريءَ جي ڪري جيل ياترا به ڪٽي. رجعت پسندن مٿس ڪيس پڻ ڪيا. ان سلسلي ۾ "ادب ڪي آڙ ميان" جي نالي سان هڪ ڪتاب لکي سڄي جديد سنڌي ادب ۽ شاعريءَ جي خلاف ۽ خصوصاً شيخ اياز خلاف ٻاهه ڀاري وئي. جنهن جي جواب ۾ برڪ دانشور رسول بخش پليجي "انتڙا اونڌا ويج"، مولانا غلام محمد گرامي ۽ "مشرقي شاعريءَ جا فني قدر رجحانات" ۽ محمد ابراهيم جويو جي رهنمائيءَ ۾ قاسم پٽر "ادب ڪي نام پر" ڪتاب لکي ڪين جواب ڏنا. شيخ اياز عروضي وائيءَ لکڻ جو پهريون ڪامياب تجربو به ڪيو ۽ ان کان علاوه ڪافي نيون صنفون پڻ متعارف ڪرائيون. جن ۾ آزاد نظم، نثري نظم، هائيڪو ڏيڍ سٽا ۽ چهه سٽا وغيره شامل آهن. سنڌي شاعريءَ کي نج ٻوليءَ ۽ مقامي ماحول ڏيئ ۾ سندس وڏو هٿ آهي. اهوئي سبب آهي جو سنڌي شاعريءَ جي جديد دور ۾ روڪ ٽوڪ نه ڪئي وئي. هن جي شاعريءَ جو ڪجهه حصو هنديءَ، اردو، سرائيڪي، پنجابي، فرينچ، جرمن ۽ انگريزيءَ ۾ پڻ ترجمو ٿيو آهي.

شيخ اياز جي شاعريءَ نڪري حوالي سان بن دورن/لائن تي مشتمل آهي. پهريون دور ترقي پسند، قومپرستيءَ ۽ جديد فڪر جي نمائندگي ڪندڙ آهي ۽ ٻيو دور ٻين الاقواميت، ويدانت يا تصوف جو نمونو پيش ڪري ٿو. پوئين دور ۾ ڪجهه وقت سنڌي اخبار 'برسات' جو ايڊيٽر به رهيو. اياز جي وفات بعد سندس فن ۽ شخصيت جي حوالي سان نصير مرزا، جامي چانڊيو، ملڪ نديم، آغا سليم، انور نگار هڪڙي، هدايت پريم، گرڌني گانگاڻي تاج جويو پڻ ڪتاب لکيا. جڏهن ته اياز جي شاعريءَ کي مختلف اديبن ۽ پبلشرن پاران نئين انداز ۾ ترتيب ڏني ٿون نالن سان ڪتاب ڇپرائڻ جو سلسلو جاري آهي. جن ۾ اسحاق سميجو بخشل ٻاغي روشني پبليڪيشن، سپون پبليڪيشن وغيره شامل آهن.

شيخ اياز ٻه شاديون ڪيون. جن مان ڪيس ڇار پٽ ۽ چار نياڻيون ٿيون. هن 28 ڊسمبر 1997ع تي ڪراچيءَ ۾ پرنس ڪامپليڪس ڪلفٽن واري گهر ۾ وفات ڪئي. ڪيس سندس وصيت مطابق پٽ شاهه ۾، ڪراڙ جي ڪپ تي مٽي، ماءُ جي هنج ۽ جاءِ ڏني وئي آهي.

ڳالهين لاءِ رضا مندي ۽ تمڪين پريا احتجاج

فريد احمد

حڪومت طرفان مخالف تر اهم ڳالهه اها آهي تہ جتي هڪ پاسي ملڪ ۾ ڳالهين جي ماحول گرم ٿي رهيو آهي تہ اتي پي ٽي آءِ ٻاهرين عمران خان جي هدايتن تي خيبرپختونخواهہ جو وڏو وزير سهيل آفريدي ڪارڪنن کي روڊن تي آڻڻ جي تياري ڪري رهيو آهي ان حوالي سان هو گزريل ڏينهن پشاور کان موٽرون ذريعي لاهور پهتو جتي ايندڙ تي ڏينهن رهندو ۽ لاهور جي دوري دوران پنجاب ۽ اسمبليءَ ۾ پي ٽي آءِ ميمبرن سميت پارٽي اڳواڻن سان ملاقاتون ڪندو. سهيل آفريدي جي دوري کي احتجاجي تحريڪ کان اڳ ڪارڪنن کي متحرڪ ڪرڻ جو آهي ۽ مخالف تر جو خيال آهي تہ هاڻي ڳالهين واري عمل جو بال حڪومتي ڪوٽ ۾ آهي ۽ جيڪڏهن حڪومت ڳالهين لاءِ سنجيده آهي تہ ان کي ڳالهين لاءِ ڪميٽيون جوڙڻ گهرجن. پر هن سڄي صورتحال ۾ 'پاڪستان تحريڪ انصاف' هڪ پيرو پيهر مفاهمت يا مزاحمت جي مونجاري ۾ گهريل نظر آهي ٿي. چاڪاڻ تہ هڪ طرف پاڪستان تحريڪ انصاف هڪ پارٽي آهي جيئن سان حڪومت سان ڳالهين ڪرڻ کان انڪار ڪري چڪي آهي ۽ ان جو چوڻ آهي تہ عمران خان ڳالهين جو اختيار صرف محمود خان اچڪزئي ۽ علامہ راجا ناصر عباس کي ڏنو آهي. پئي طرف، پاڪستان تحريڪ انصاف مخالف ڌرانهي ٻي اتحاد جو بنيادي حصو آهي جنهن حڪومت سان ڳالهين لاءِ رضامندي جو اظهار ڪيو آهي. سڀاڻي طرح، سلمان اڪرم راجا ۽ شيخ وقاص اڪرم سميت پاڪستان تحريڪ انصاف جا ڪجهه اڳواڻ ڳالهين ڪرڻ کان انڪار ڪري رهيا آهن جڏهن تہ اسد قيصر، سيڪريٽري جنرل ۽ آهي سو حڪومت سان غير مشروط ڳالهين جي ڳالهہ ڪري رهيو آهي سندس چوڻ آهي تہ "اسان پنهنجي لاءِ تڙڦي عمران خان لاءِ نہ ڪهان ۽ قسر جو مطالبو نامي ڪيو 1973ع واري آئين کي اصلي شڪل ۾ بحال ڪرڻ لاءِ اسان اڳاڀيل هڪ قرار سان ڳالهين ڪري سگهون ٿا ۽ عمران خان لاءِ حق سچ تي ٻڌل انصاف ڇاهين ٿا. جنهن لاءِ اسان جو اڳواڻ ڪو به شرط نامي."

تازيون خبرون اهي آهن تہ حڪومت پي ٽي آءِ قيادت کي واضح طور رونڊي ڏني آهي تہ اها ڳالهين لاءِ تيار آهي پر 8 ڊيسمبر 2024ع واري عام چونڊن ۾ ڪاڏنلين وارن الزامن تي ڳالهين تہ ڏيندين هاڻي ڏسجي تہ پي ٽي آءِ جيڪا حڪومت کي فارم 47 جي پيداوار ڪوئي لاءِ تڙڦي عمران خان جي الزامن تي سياست جي ڳاڏي کي ڪيڏنهي رهي آهي ان ڳاڏي مان پاڻ لهي ٿي يا پنهنجي موقف تي سمجهيو پيو وڃي جڏهن تہ سندس لاهور پهچڻ کان اڳ پي ٽي آءِ دعوي ڪئي تہ پنجاب حڪومت گڏيل رات پارٽي اڳواڻن ۽ ڪارڪنن جي گهرن تي چاپا هڻائي ۽ ڪيترا ئي ماڻهو گرفتار ڪرايا آهن. ان کان سواءِ خيبر پختونخواهہ جي اڳواڻن اها به دعوي ڪئي آهي تہ لاهور پهچڻ کان اڳ وڏي وزير سهيل آفريدي جي رستي ۾ ڪيترين ئي رنڊڪون وٽيون رهون ڪيترن ئي هنڌن تي ڪارڪنن کي رڪاوٽون

پئي پاسي گذريل ڪجهہ ڏينهن کان پي ٽي آءِ طرفان پرٽيهہ ۾ به احتجاجي مظاهرا ڪيا پيا وڃن جن مان برطانيہ ۽ جمعي ڏاري عسڪري تياريون خلاف سخت تقريرون ۽ ٽيون آهن. جنهن خلاف پاڪستان جي حڪومت برطانوي حڪومت کي خط لکيو آهي. جنهن ۾ مطالبو ڪيو ويو آهي تہ "منفي سرگرميون ۽ ملوث ماڻهن خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي" چيو وڃي ٿو تہ برطانوي گهرو آفيس کي ڪيل خط ۾ مطالبو ڪيو ويو آهي تہ "برطانيہ پاڪستان تحريڪ انصاف جي سوشل ميڊيا اڪائونٽس تي اهڙا ويڊيوز هلي رهيا آهن. جن ۾ آرمي چيف کي قتل ڪرڻ جون تڪريون ٿيون پيون وڃن. برطانيہ اهڙن سمورن اڪائونٽس خلاف ڪارروائي ڪري جن ذريعي پاڪستان ۾ دهشتگردي تشدد ۽ ڦيڙ پيدا ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي" خط ۾ چيو ويو آهي تہ "امڙو مواد واضح طور تي ڪڏيل فون جي ميمبر ملڪ جي هڪ اهلي عهديدار فوجي شخصيت جي قتل کي اُڀاري ٿو.

برطانيہ تنظيم ۽ تشدد جو سڌ ڏيندڙ جي سڃاڻپ ۽ ڄاڻ جي سندن خلاف ڪيس هلائي ۽ پاڪستان اندر تشدد لاءِ ڀڙڪائڻ ۽ ٻاهرين ڪيڙيون ڪري اهڙي گرم ماحول هڪ ڪاڻي وارو قدم ڪٽڻ گهرجي. جنهن ۾ ان تي پابندي لڳائڻ ۽ شامل آهي."

خط ۾ اهو به چيو ويو آهي تہ "برطانيہ جي خاموشي" کي اڻ ڌرائپ نہ سمجهيو ويندو ۽ ان بابت فوري اعتماد ۽ سهڪار تي سنگين اثر پوندا."

ان کان سواءِ اهو به رپورٽن آهن تہ برطانيہ جي ڀيٽي هيڊ آف مشن ميٽ ڪينل کي به ساڳئي معاملي تي وضاحت لاءِ اج پرٽيهہ آفيس طلب ڪيو ويو ۽ برڊ فورڊ ۾ پيش آيل واقعي تي ڀيمارش ڪيو ويو جنهن تي برطانوي هاءِ ڪميشن ۾ عمل ڏيندي چيو آهي تہ برطانيہ ۽ اهڙو ڪو رُخ نہ ٿيو آهي تہ پاڪستان ان جو ثبوت فراهم ڪري. اهڙي گرم ماحول ۾ حڪومت ۽ مخالف تر جون ڳالهين ٿيڻ سمڪن نٿيون لڳن. چاڪاڻ تہ اندروني طور تہ پي ٽي آءِ تي جاهي تہ حڪومت سان ڳالهيون ٿيڻ ۽ نہ ئي حڪومت ڳالهين ذريعي پي ٽي آءِ کي ڪي رعايتون ڏيڻ جي وس ۾ هوءِ ۽ آهي!

سنڌ جي طبي دنيا ۾ انقلابي اڳپرائي

مصنوعي ذهانت سان مفت ۾ ايم آر آءِ ۽ سي ٽي اسڪين جا تيز ۽ ٿُر تجزيا

سائنس ۽ ٽيڪنالاجيءَ جي دنيا روزانو نئين بلنديون ٽپي پهچي رهي آهي ۽ ان ۾ آرٽيفيشل انٽيليجنس (اي آءِ) جو ڪردار اهڙو آهي جو هر شعبي کي تبديل ڪري رهيو آهي. خاص طور تي طبي دنيا ۾ اي آءِ جو داخل ٿيڻ هڪ وڏي انقلاب جو سبب بڻجي رهيو آهي. اڄڪلهہ دنيا ۾ ڪيترائي مفت آن لائن اي آءِ ٽولز موجود آهن جن سان طبي تصويري تقطيعن جهڙوڪ ايم آر آءِ (MRI)، سي ٽي اسڪين (CT Scan)، ايڪسري الٽراسائونڊ ۽ ٻين ڏکين اسڪينن جو تجزيو نہ صرف سڪينڊن پر اڪ چنڊ ۽ ۾ درست نموني ڪري سگهجي ٿو. اهي ٽولز انساني اک جي پرکڻ واري سگهہ کان گهڻو وڌيڪ اهڙيون ننڍيون غير معمولي شيون ڳولي سگهن ٿا. جيڪي عام طور تي نظر انداز ٿي ويندين آهن.

اهڙا ڪيترائي مفت يا مفت آزمائشي استعمال وارا پليٽ فارم جهڙوڪ CT Read، MAIA AI، X ray Interpreter ۽ CareCast.ai ڀاڪترن لاءِ موجود آهن. اهي ٽولز نہ صرف تصويرن نتيجن جو تجزيو پر بيمارين جي ابتدائي تشخيص علاج جي صلاحن ۽ مستقبل جي خطرن جي اڳڪٿي ۾ ڪري سگهن ٿا. مثال طور، هڪ ايم آر آءِ فلم اپلوڊ ڪرڻ سان مصنوعي ذهانت (اي آءِ) سيڪنڊن ۾ تفصيلي رپورٽ تيار ڪري ٿي. جنهن ۾ ٽيومر، انفيڪشن، ٽراما يا ٻين غير معمولي شين جي واضح طور نشاندهي ڪئي وڃي ٿي. اهو عمل ايترو سادو آهي جو ڀاڪٽر ڪنهن به اسڪين کي اپلوڊ ڪري، فوري طور تي رپورٽ حاصل ڪري سگهي ٿو. اها ٽيڪنالاجي پاڪستان جهڙن ملڪن ۾ وڏي اهميت رکي ٿي جتي طبي ماهرن جي ڪوٽ آهي. خاص ڪري سنڌ جي ڳوٺائن علائقن ۾ جتي اسپتالن ۾ ريڊيالاجسٽس جو تعداد محدود آهي. اتي مريض رپورٽ لاءِ اڪثر ڏينهن يا هفتا انتظار ڪندا آهن. پر 'اي آءِ' سان اهو انتظار ختم ٿي سگهي ٿو ۽ ابتدائي تشخيص سان زندگيون بچائي سگهجن ٿيون.

CT Read جي پليٽ فارم سميت اهڙا ڪيترائي ٽولز آهن. جن سان طبي تحريرن يا تصويري مواد کي پڙهڻ ۾ آسانيءَ سان مدد ملي ٿي. هي ٽولز ڪلينڪل ڊيٽا کي سمجهي ۽ ان جو خلاصو ڪڍي سگهن ٿا. مثال طور، هڪ ايم آر آءِ رپورٽ کي سمجهڻ ۾ ڊاڪٽرن کي ڪلاڪن جو وقت لڳي سگهي ٿو. پر اهي ٽولز ان کي منٽن ۾ سمجهي سگهن ٿا. ان سان گڏ، اهي ٽولز ٻولين جي رڪاوٽ ڪراس ڪري سگهن ٿا. مثال طور، نيڊرلينڊ جو MAIA AI ٽول ڊچ ٻولي ۾ لکيل رپورٽن کي انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪري سگهي ٿو. جيڪو ٻين ملڪن جي ڊاڪٽرن لاءِ ڏاڍو مفيد آهي.

هي ٽيڪنالاجي ڪيترن ئي ملڪن ۾ استعمال ٿي رهي آهي. مثال طور، نيدرلينڊ جو MAIA AI ٽول ڊچ ٻولي ۾ لکيل رپورٽن کي انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪري ٿو. اهي ٽولز ڪلينڪل ڊيٽا کي سمجهي ۽ ان جو خلاصو ڪڍي سگهن ٿا. مثال طور، هڪ ايم آر آءِ رپورٽ کي سمجهڻ ۾ ڊاڪٽرن کي ڪلاڪن جو وقت لڳي سگهي ٿو. پر اهي ٽولز ان کي منٽن ۾ سمجهي سگهن ٿا. ان سان گڏ، اهي ٽولز ٻولين جي رڪاوٽ ڪراس ڪري سگهن ٿا. مثال طور، نيدرلينڈ جو MAIA AI ٽول ڊچ ٻولي ۾ لکيل رپورٽن کي انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪري ٿو. هي ٽيڪنالاجي ڪيترن ئي ملڪن ۾ استعمال ٿي رهي آهي. مثال طور، نيدرلينڊ

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan

ABC CERTIFIED

روزنامہ عبرت

ایڈیٹر انچیف و پبلشر: قاضی اسد عابد

یہ اخبار پرنٹر نامہ حمل سورو پلیئر پرنٹرز ملں چوبائی عبرت گروپ آف پبلیکیشنز
جی ایچ عبرت بلڈنگ گلشن کالو جوڑیا مل ملٹی منٹی
روزنامہ عبرت ملاکنڈ، اخبار و پاکٹ تصویری فیچرز کا ون ریڈ ٹائمز رکنا اخبار آپ

Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

متحدہ عرب امارات پر قیمت 2 درھم - سعودی عرب پر 2 ریال

آج 28 دسمبر 2025ء

افغان گھرو وزیر جي امن واري دعويٰ ۽ ڳ زمينپي حقيقتون!

افغانستان جي عبوري حڪومت جي گهرو وزير سراج الدين حقاني پاران پاڪستان سان ڳالهين جو مناهماتي اشارو اهڙي وقت سامهون آيو آهي. جڏهن پاڪستان ۽ افغانستان جا لاڳاپا سخت چڪناڻ جو شڪار آهن. سرحدي ويڙهه، بارودن جو بند هٿڙ سميت پاڪستان ۽ دهشتگردي جا ٽينڊر خطرناڪ حملا بنهي ملڪن جي لاڳاپن ۾ رنجش ۽ ڌوري ۽ جو سبب بڻيل آهن. اهڙي صورتحال ۾ جيڪڏهن افغانستان پاران چيو وڃي ٿو ته هو ڪنهن به ملڪ لاءِ خطرو ناهي ۽ مسئلن جي حل لاءِ ڳالهين جا دروازا بند ناهن ڪيا ته اهو صرف بيان آهي نه پر رسمي سياسي ۽ سفارتي اهميت ٻڌ رکي ٿو پر ان سان گڏوگڏ سوال پڻ اڀري ٿو ته ڇا اهو بيان عملي صورت ۾ اختيار ڪندو يا ماضيءَ وانگر صرف بيان تائين محدود رهندو. افغان گهرو وزير سراج الدين حقاني ٻوڌا معاهدي جي پاسداريءَ جو ذڪر ڪندي دعويٰ ڪئي ته افغان سرزمين ڪنهن به ملڪ خلاف استعمال ٿيڻ نه ڏني ويندي. اهو ئي ٻوڌا معاهدو هو جنهن تحت طالبان عالمي برادريءَ سامهون يقين ڏياريو هو ته افغانستان مستقبل ۾ دهشتگرد تنظيمن لاءِ محفوظ پناهه گاهه نه بڻجندو پر ڏنو وڃي ته اڄ تون زميني حقيقتون انهيءَ دعويٰ مختلف آهن. پاڪستان مسلسل اهو موقف اختيار ڪندو رهيو آهي ته ڪالعدم تحريڪ طالبان پاڪستان (ٽي ٽي پي) افغانستان مان پاڪستان ۾ حملا ڪري رهي آهي جنهن سبب نه رڳو پاڪستان جي انڊرنيو سلامتي متاثر ٿي رهي آهي پر بنهي ملڪن وچ ۾ اعتماد به گهٽجندو وڃي ٿو

ماضيءَ ۾ ٻڌائي ٿو ته افغان طالبان جي قيادت طرفان ڪيل ڪيترائي واعدا عملي طور تي پورا نه ٿي سگهيا آهن. سرحد پار ڪن دهشتگردي، سيڪيورٽي فورسز ۾ بيگناهه شهرين جو جاني نقصان ۽ سرحدي علاقن ۾ عدم استحڪام: اهي سڀ حقيقتون رياست ۽ عوام ۾ ٻي چينلي ڪاوڙ ۽ ڪروڌ جو سبب بڻجن ٿيون. باوجود ته جي افغانستان پاران صرف اهو چوڻ ته ڳالهين جا دروازا ڪڏيل آهن. ڪافي ناهي. پاڪستان جو سوال اهو آهي ته ڇا ڪابل واقعي انهن عنصرن کي ڪنٽرول ڪرڻ جي سگهه ۽ ارادو رکي ٿو جيڪي علاقائي امن لاءِ خطرو بڻيل آهن.هلندڙ سال جي 11 آڪٽوبر ڪان پاڪستان ۽ افغانستان وچ ۾ سرحدن جو بند هٽڻ بنهي ملڪن جي عوام لاءِ سخت تڪليف جو سبب بڻيل آهي. بلڪه واپار متاثر ٿي رهيو آهي، روزگار محدود ٿي ويو آهي ۽ سرحدي علاقن ۾ رهواسي بنهي ملڪن وچ ۾ جاري چڪناڻ سبب اذيتون پوڳي رهيا آهن. اهڙي صورتحال ۾ اهڙن بيانن بدران سنجيدہ، حقيقتن تي ٻڌل ۽ نتيجا ڏيندڙ حڪمت عملي، جي ضرورت آهي. جيڪڏهن افغان طالبان واقعي واپار تائين ڪرڻ چاهين ٿا ته هو ڪنهن به ملڪ لاءِ خطرو ناهن ته ڪين سڀ کان اڳ انهن دهشتگرد گروهن خلاف واضح ۽ اثراتيز ڪارروائي ڪرڻي پوندي. جيڪي پاڪستان جي سلامتيءَ لاءِ خطرو بڻيل آهن. خاص طور ته تحريڪ طالبان پاڪستان (ٽي ٽي پي) خلاف فيصلاتي ۽ حتمي ڪارروائي ڪرڻ گهرجي.

بنهي ملڪن وچ ۾ ڳالهه ٻولهه لاءِ دوست ملڪن جون ٽيانڪوءِ واريون ڪوششون ناڪام ٿيڻ ان ڳالهه جو ثبوت آهي ته مسئلا رڳو سفارتي ملاقاتن سان حل ناهن ٿيندا. پر ان لاءِ عملي طور سخت قدم کڻڻا پوندا. افغان گهرو وزير جي قطر ۽ ترڪيءَ ۾ پاڪستاني اختياريون سان ٿيندڙ ڳالهين ۾ شامل ٿيڻ ان ڳالهه جو ثبوت آهي ته افغان طالبان مڪمل طور تي ڳالهين کان پاسو نٿا ڪن. پر ڳالهين جو نتيجو تڏهن نڪرندو جڏهن تبديل صاف، دهشتگرد تنظيمن خلاف ڪنيا ويندڙ قدم واضح ۽ تسلسل برقرار هجي.اهو چوڻ غلط نه ٿيندو ته پاڪستان ۽ افغانستان وچ ۾ پائيدار امن ۽ استحڪام رڳو ڳڏيل حمايت سان ئي ممڪن آهي. باقي الزامن ۽ سرحدي چڪناڻ سان بنهي ملڪن کي نقصان کان سوا ڪجهه نه ٿيندو. جو ته علاقائي جو امن عوام جي سلامتيءَ ۽ مستقبل جي خوشحاليءَ ۾ اُن ئي حقيقت سان ڳنڍيل آهي.

غير قانوني اميگريشن ۽ رياستي امتحان!

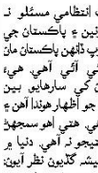

اعظم ملڪ

دنيا هن وقت هڪ اهڙي بحران مان گذري رهي آهي، جتي ماڻهو غير قانوني طور تي ملڪ ڇڏڻ تي مجبور ٿي رهيا آهن يورپ هجي، آمريڪا، آسٽريليا يا ڄڻ اوڀر، سڀني علاقن ۾ غير قانوني هجرت جو ڏاڍو وڏي رجحان آهي. اٽلي سنڌ جي رستن تي سخت نگراني وڌائي، يونان سرحدي باڙيون مضبوط ڪيون، برطانيا روانڊا ماڊل جهڙا متنازع پر سخت قدم کنيا ۽ آسٽريليا به آف شور پروسيسنگ ذريعي واضح پيغام ڏنو ته غير قانوني داخلا برداشت نه ڪئي ويندي. انهن سڀني مثالن ۾ هڪ ڳالهه ڪڏيل آهي ته حڪومت جڏهن اڳوڻا ڪرائرائز ڪري قومي مفاد کي اوليت ڏئي ڪهڙو وزير محسن نقوي؟ جا قدم به عالمي سوچ سان ميل کائين ٿا. پاڪستان جو مسئلو اهو هو ته ان ڪانپوٽ غير قانوني هجرت کي صرف هڪ سماجي مسئلو سمجهيو ويندوهو غربت، بي روزگاري ۽ نوجوانن جي خواب کي چاٽائي حڪومت جي ڪمزوريءَ کي جواز بڻايو ويندو رهيو. پر جڏهن سعودي عرب ۽ پيڪ گهڻن ڌا واقعا عالمي ميڊيا ۽ ظاهر ٿيا، جڏهن ديڻي ۽ ٻن ٻار وارن ماڻهن ۾ جگر سان لاڳاپيل خبرن ۽ پاڪستاني پاسپورٽ نمايان ٿيڻ لڳو ۽ جڏهن يورپ جي سرحدن تي پڪڙيل ماڻهن ۾ پاڪستانين جو تناسب وڌڻ لڳو ته واضح ٿي ويو ته مسئلو صرف فرد جو ناهي پر ملڪ جي ساک ۽ حڪومت جي ڏيموراٽي، جو به آهي.

هي اهو موڙ هو جتي وفاقي حڪومت هن معاملي کي صرف انتظامي مسئلو نه سمجهيو. پر ملڪ جي ڪاز ۽ عزت جو مسئلو ظاهر ٿيو. يورپي يونين ۽ پاڪستان جي وچ ۾ ڀل تازا ترين ملاقاتن ۽ جاٽري ريورٽن مان ظاهر ٿيو ته يورپ ڏانهن پاڪستان مان غير قانوني هجرت جي ڪوشش ۾ تقريباً 47 سيڪڙو گهٽتائي آئي آهي هي، گهٽتائي 2025 ۾ دوران رڪارڊ ڪئي وئي ۽ يورپي ڪمشنر به ان کي ساراهيو. بين الاقوامي سفارتڪاريءَ ۾ انڪ اڪر رڳو نمبر نه هوندا، اهي اعتماد جو اظهار هوندا آهن ۽ پاڪستان ڏاڪهي عرصي کان يورپ لاءِ اعتماد ٻيهر حاصل ڪيو آهي. هتي اهو سمجهڻ ضروري آهي ته هي ڪاميابي ڪنهن هڪ حڪم يا فيصلي جو نتيجو نه آهي. ڏينهن جتي ۽ غير قانوني هجرت تي قابو مليل آهي، اتي تي شيون مهيسر ڪڏيون نظر آيون سخت قانون، اثراتيز عملداري ۽ قيادت جي ذاتي دلچسپي. گهرو وزير جا قدم ڦهن کن عنصرن کي واضح ڪري ٿيا ڏيکاريون ٿا. هنن رڳو آڳلاس ۽ هدايتون نه ڏنيون، پر پاڻ ايئرپورٽن تي وڃي صورتحال جو جائزو ورتو. اسلام آباد هجي، لاهور يا ڪراچي هڪ ڪ مسافر جا ڪاغذ ڏٺا ويا. قانوني دستاويزن وارن ڪي يقين ڏياريو ويو ۽ مشڪوڪ يا جعلي دستاويزن سان سفر ڪرڻ کان روڪيو ويو.

بين الاقوامي حوالي سان ڏنو وڃي ته اهو ئي ماڊل بين ملڪن ۾ به نظر اچي ٿو سنگاپور ۽ هجرت لئي ڪنٽرول ڪي سڌو سنئون ملڪ جي سلامتي سان ڳنڍيو ويو آهي جتي هڪ نئڻيءَ دستاويزي غلطي به داخلا يا ملڪ ڇڏڻ کي روڪي سگهي ٿي ڄاڻان وڃ سخت ويزا نگراني هجڻ جو ٻيو اهم قانوني مسائلن سان مڪمل احترام ڪيو وڃي ٿو ڪڏيل عرب امارات ۽ نازي سان ۽ هجرت جا قانون وڌيڪ سخت ڪيا ويا آهن ۽ غير قانوني رهائش تي ڪڏهن به رواداري نه رکندي آهي. انهن سڀني مثالن ۾ حڪومت جو پيغام ڪجهڻو آهي: قانون ۽ ڪم سمجهوتو نه آهي. پر قانوني شهري سان مڪمل سهڪار وفاقي پاليسي ۽ انهيءَ اصول جو عڪس آهي. پاڪستان ۽ جڏهن اڄا پاليسي ڪئي ڀني وڃي، سب کان وڏو چيلنج سوشل ميڊيا جو ڏاهه رهيو. ڪجهه ريپورٽ ۽ وي لاگرز هر واقعو جذباتي انداز ۽ پيش ڪندا. اڏويون اڏويون ڪهاڻيون ۽ مڪمل الزام رياست تي وجهن ٿا. پر هتي به محسن نقوي انهيءَ ئي مضبوط قيادت جي روش اختيار ڪئي هئي ته تنقيد ٻڌي، تسليم ڪيو ته قانون جو هميشه گنجائش آهي پر غير قانوني هجرت جي خلاف ڪا ڪمزوري نه ڏيکاري. هي اهو نقطو آهي جيڪو عارضي مقبوليت ۽ ڏڳهي مدت لاءِ رياستي مفاد جي وچ ۾ فرق واضح ڪري ٿو

اعداد ۽ شمار ڏيکارين ٿا ته آڳف آءِ پي ۽ پين آدارن غير قانوني انساني اسمگلنگ جي ٽيٽ ورڪن خلاف ڪيو معمولي ڪارروائيون ڪيون. هزارين سهولت فراهم ڪندڙ پڪڙيا ويا، جعلي ويزا ۽ دستاويزن تي ٻڌل ڪيترائي ٽيٽ ورڪ ٽوڙيا ويا ۽ سرحدي انتظام کي اثراتيو بڻايو ويو. يورپي يونين جي مدد سان EAPAK جهڙا منصوبا پاڪستان جي سرحدن جي سيڪيورٽي، مسافرن جي پروفائيلنگ ۽ خطري جي جاچ (Risk Assessment) کي جديد انداز ۽ ترتيب ڏيڻ ۾ مددگار ثابت ٿيا. معلومات جي وڏن، انٽيليجنس شيئرنگ ۽ مرڪزي جيمنگ (Centralized Channeling) هن پاليسيءَ کي صرف عارضي ردعمل تي نه پر هڪ مستقل نظام بڻائي ڇڏيو. پن الاقوامي تاريخ ڏيکاري ٿي ته جڏهن ڪنهن ملڪ غير قانوني هجرت ۽ ڪمزوري ڏيکاري ته ان کي عالمي سطح تي رڦڙي قيمت ڏيڻ پڙي ٿي ڀڳو ڪيبا هيڪي يا لاطيني آمريڪا جا ملڪ. جتي غير قانوني نقل ۽ حمل سبب رياستي ڪنٽرول ڪمزور ٿيو. اتي عالمي ڌاڻ ۽ اندروني عدم استحڪام پيدا ٿيو. ان جي برعڪس اهي ملڪ جيڪي بروقت سخت قدم کنيا، اڄ پنهنجي مضبوط هجرت وارو پاليسيون سبب سڃاتا وڃن ٿا. اها پڻ حقيقت آهي ته غيرقانوني هجرت جي پويان معاشي مسئلا آهن پر دنيا جي ڪيترن ئي ملڪن ۾ حڪومت انهن مسئلن جو حل غير قانوني هجرت ۾ نه پر ڪم، تعليم ۽ سماجي تحفظ جي ذريعي ڳولهي رهي آهي. جتي هزارين ڪم جا موقعا پيدا ٿين ٿا پر ساڳيو وقت ڪم جي جاچ، ڪاريگري جا امتحان ۽ سماجي تحفظ جا نظام به مضبوط هجن ٿا. پاڪستان جي سماجي ڍانچي ۾ نوجوانن جي وڏي تعداد کي ڪم جي تربيت، هنر ۽

"CLASSIFIED"

عام اعلان

مبتلی د لمن مې اقبس و ناتې سید ظفر ژل ظفر حسن بنهور رهنګ TPS هګرزئی ماشومزو دمغلو هګرزئی ضلعه ماشومزو دمغلو لمن مې اقبس و درغیلت کړه د زنګه مرض ظفر حسن بنهور د ټول ملګرو خوږ ملګری ظفر حسن بنهور د ټول ملګرو ملګرو خوږ ملګری ظفر حسن بنهور جیرګه پاکستان ترمې کګلی و ته ورغلی ملګرو خوږ ملګری ظفر حسن بنهور تاریخ 25-11-25 تې وفات شوی دی زه الله (ج) ته دعا کوم چه الله زما ګناهونه معاف کړی او د جنت ماڼو ته مې ځای ورکړی ستاسو خیښت خاوری کړی وی زما ټول ملګری او سر تریس تې وخی من مرګ ماشوم ته مې ځای (ج) ایفاء ته ورغلی دی زه الله د دغه ماشوم د ګناهونه معاف کړی او د جنت ماڼو ته مې ځای ورکړی رهنګ (2) محمد لشرف ولد محبوب عالم رایج رهنګ TPS هګرزئی ضلعه جیرګه جیرګه ماشومزو کال میاش وزړ ۲۰۱۶ تاریخ 25-11-25 تې وفات شو انا لله وانا الیه راجعون ظفر حسن بنهور د ټول ملګرو ملګرو خوږ ملګری ظفر حسن بنهور جیرګه پاکستان ترمې کګلی و ته ورغلی رهنګ (3) سبیا علی ولد فرض علی د زګه مرض سره مخ شو د ۱۴ ګټهن مرګ مې وکړ د ورځ د ماڼو د ګټهن مرګ مې وکړ د ورځ د ماڼو د ګټهن مرګ مې وکړ د ورځ د ماڼو د

تنڊوآدم ۾ ٽريڪٽر ٽرالي جو ٽڪرا رڪشا کي ٽڪر، معصوم نينگري فوت، پيءُ، ماءُ ۽ پيٽ ۾ زخمي

سنڌي منڊيءَ رٿ حادثي ۾ 5 ڄڻن جي ماريءَ ڏني تي فوت ڀ پيءُ واحد، ماءُ زيب ۽ 7 ڌڻين جي پيٽ ۾ مريم زخمي ٿي پيا

اطلاع تي پوليس پهچي لاش ۽ زخمين کي ڪنائي تعلقي اسپتال مان لاش پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي ڪيو

وارثن پاران لاش ڪنائي ڳوٺ تائين پهرين مرڪي ۽ نيلاڻي جو منصوبو جوڙيو ويو آهي

اڳواڻن سياسي پارٽي پنهنجي اڳواڻ کي ڳهڻ کرڻ لاءِ سندس ٻني نيلاڻي ڪرائڻ ۽ کا بر ڪرنا هي ڇڏي

تنڊو آدم (ن ج ع) تنڊوآدم جو سنڌي ڪلاٿ جي حد سمري ڪنڊيءَ وٽ تيز رفتار ٽريڪٽر ٽرالي ساڻيون ويندڙ ننڍا رڪشا کي زوردار ٽڪر ڏيڻ جو افسوسناڪ واقعو ٿيو جنهن جي نتيجي ۾ پنجن رڪشن جي مسافرن جي موت ٿي وئي، عينڪواڻ

تنڊوآدم ۾ روڊ حادثي ۾ فوت ٿيل 5 رڪشن جي نيڪڙي ماريءَ وارثن جو احتجاج ۽ پوليس پاران تحويل ۾ ورتل ٽريڪٽر ٽرالي

مرور: ٻ ڀ اڳواڻ غلام مجتبيٰ ڪلهوڙو جو والد لاڌاتو ڪري ويو

مورو (ن ج) مورو جي مشهور سماجي شهري ۽ پاڪستان پيپلز پارٽي اڳواڻ لالا غلام مجتبيٰ ڪلهوڙو ڏينهن جي ڪاروباري شخصيت عبدالرحيم ڪلهوڙو عبدالغفار ڪلهوڙو، مير امتياز علي ڪلهوڙو، اويس ڪلهوڙو، افضل خان ڪلهوڙو، محمد عثمان ڪلهوڙو ۽ زئيس جان محمد ڪلهوڙو جي والد مرحوم ڏاڏون خان ڪلهوڙي جي وڏسي ۽ سنئين ٻاوا مرحوم نصير احمد ڪلهوڙي جي ڀائيءَ جي موڪلي تي لالا غلام مجتبيٰ ويو، تنڊو محمد خان جي سعيدپور ڪنڊي ۾

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 3

مسرورڳوٺ ڦوهي عوامي تحريڪ جو اعلان، بجلي بحاليءَ لاءِ تحريڪ جو اعلان

سرسوڙيڪوٽ (ن ج) سرسوڙيڪوٽ ۽ ڦوهي عوامي تحريڪ تعلقي حيدرآباد، ڀٽائي ڀرسان جي حلقي ۾ ٿيڻ واري ڦوهي عوامي تحريڪ سرسوڙيڪوٽ آفيس ۾ اجلاس سرسوڙيڪوٽ جي بجلي بحاليءَ سميت پيڪاسي ۽ بنياداڻي مسئلن خلاف تحريڪ هلائڻ جو اعلان ڪيو ويو آهي. اڄوڪي ڦوهي عوامي تحريڪ پنوت حيات خان ڪوهيار پنوت حاجي خان رئو جي ڦوهي عوامي تحريڪ پنوت سرسوڙيڪوٽ آفيس ۾ اجلاس ڪوٽائيز ڀٽي اجلاس جي صدارت ڦوهي عوامي تحريڪ تعلقي حيدرآباد بهرائچي صدر گلزار ڪلهوڙو ڪيل

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 3

ڊگهڙي لڳ ٻن موٽرسائيڪلن ۾ ٽڪر، نوجوان فوت، گهر ۾ ڪهرام

تنڊو جان محمد روڊ تي ٻن موٽرسائيڪلن ۾ امهون سامهون زوردار ٽڪر ٿي پيو

حادثي جي نتيجي ۾ شاهزيب عباسي سخت زخمي ٿيڻ سبب اسپتال منتقل ڪيو

نازڪ حالت ۾ ڪراچي ريفر ڪيو ويو جتي علاج دوران ٻه ڏڻي حوالي ڪري ڇڏيو

ڊگهڙي (ن ج) ڊگهڙي ۾ ٻه موٽر سائيڪلن امهون سامهون ڪڙاڪيءَ سبب سخت زخمي نوجوان فوت ٿي ويو، ڊگهڙي تنڊوجان محمد روڊ تي ٻه موٽر سائيڪلن امهون سامهون ڪڙاڪيءَ سبب ڊگهڙي جو

گهوٽڪي: ايڪسائيز پوليس ڪارروائي ۾ هٽ آيل پنگ جا ڪٽا

رامڪسي نوجوان شاهزيب عباسي ولد خليل احمد هڪ حادثي ۾ زخمي ٿي پيو هو، جنهن کي ڪيو ويو جتي اڄوڪي طبي امداد ڏيڻ کان پوءِ سندس حالت ڳڻتيءَ جوڳي هئي سو سندس حالت ڪراچي ريفر ڪيو ويو جتي اڄوڪي علاج دوران ٻه ڏڻي حوالي ڪري ڇڏيو ويو آهي

راڄڌاني پوليس ڪلب جي چونڊ، عبدالرحيم سولنگي صدر ۽ آغا منظور انصاري جنرل سيڪرٽري منتخب

ٽاڻي بوروڪ ۾ پريس ڪلب واري پور جون سليمان جونيجو روڪڻ ڪاميابي ڪئي چيئرمين سينئر صحافي ناڪ راج جي نگراني ڏي گذري جنهن ۾ اتفاق ٿي ويو سال 2026 لاءِ عهديدار چونڊيا ويا، جنهن ۾ صدر ڏاڍا ڪاوڙي صحافي عبدالرحيم سولنگي سينئر نائب صدر سرمد نغار، پريس نائب صدر علي نواز ڀاڻيجو، نائب صدر فهيم احمد ڏاڍي، نائب صدر رحيد علي سولنگي جنرل سيڪرٽري آغا منظور انصاري جوائنٽ سيڪرٽري نياز سرمن جاڻو، ٽريزرار سنڌ گاهو، انفارميشن سيڪرٽري بهادر علي ڪرڪي آفيس سيڪرٽري نياز سرمن جاڻو، کي چونڊيو ويو جنهن ۾ رڪنڪي ڪاميابي ۾ چيئرمينيپلس ناڪ راج ۽ سنڌس

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

راڄنيءَ پر ٻه معصوم نينگري اڑڙي جي موذي مرض وڳهي فوت، وارثن ۾ ڪهرام

نئي آبادي ۾ 14 مهينن جي اٽاڻ ولد نصير احمد پٺاڻ ۽ 5 مهينن جي فاطمه ولد شاهه فيصل خان فوت ٿي ويون

ٽائيفس کي ڪاري سبب اسپتال ڪلي ويا،سين جتي ڊاڪٽر ڪين ڊيپ لڳاڻي تي ويا، وارث

خانوبورهان: سڪا ڀاڻن لڳاڻي بن ڏينهن واري مفت آئي جي ڪئمپ جو ڏيک

سوبيدوبورڙ(رپورٽ) فقير محمد عباسي) راڄني پور جي نئي آبادي ۾ ريلي پٽاڻ جون ٻه معصوم نينگرين اٽاڻ ۽ فاطمه اڑڙيءَ جو راڄنيءَ ۾ ڪاري سبب فوت ٿي ويون گهرن ۾ ڪهرام مچي ويو رپورٽ موجب: راڄني پور جي

گڏيل ڪمڻ جي ڪاري سبب اسپتال ڪلي ويلسين جتي ڊاڪٽر ڪين ڊيپ لڳاڻي تي ويا، وارث

ڪمبت سوٽ تي فائر ڪجي آبادي ۾ ويلل پٽاڻ برادريءَ جو ٻه معصوم نينگرين ۽ 14 مهينن جي اٽاڻ ولد نصير احمد پٺاڻ ۽ 5 مهينن جي فاطمه ولد شاهه فيصل خان فوت ٿي ويون

سوبيدوبورڙ(رپورٽ) فقير محمد عباسي) راڄني پور جي نئي آبادي ۾ ريلي پٽاڻ جون ٻه معصوم نينگرين اٽاڻ ۽ فاطمه اڑڙيءَ جو راڄنيءَ ۾ ڪاري سبب فوت ٿي ويون رپورٽ موجب: راڄني پور جي

گهوٽڪي ۾ ايڪسائيز پوليس پاران جوابدار کي منشيات سميت گرفتار ڪري جي دعويٰ

گهوٽڪي (ن ج) صوبائي وزير ايڪسائيز ڪمشنر ڪنٽرول سنڌ سعيش ڪمار ڀاڻ جي هدايتن تي منشيات فروشن خلاف جاري ڪارروائيءَ دوران ٽارڪوٽڪس ڪنٽرول سنڌ گهوٽڪي ذڪي ڪارروائي ڪندي 80 ڪلوگرام ڀنگ هٽ ڪري وڌي آهي ايڪسائز پوليس گهوٽڪي سرڪل جي ايسسٽنٽ ڪمشنر رفيق مهر جي سربراهي ۾ ٽيم گهوٽڪي ٻاهر پاس جي ڪارروائي ڪندي حڪ سنوڌهي ٻاڻ ڪي روڪي ڌاتي وڌي جنهن ڏوڪان ڪاڻي سان 50 ڪلوگرام ڀنگ برآمد ڪئي ڀاڻ ايڪسائز پوليس منتشيات تحويل ۾ وٺي جوابدار خلاف ڪيس نمبر 02/2025 خلاف مقدمو داخل ڪري جاري ڪيو ويو آهي

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

خيرپور جي نيڙڀڳي ۾ دستار فضيلت ڪانفرنس منعقد ڪري 11 عالمن جي دستار بندي ڪرائي وئي

خيرپورٽاميءَ(خيرپور جي نيڙڀڳي ۾ دستار فضيلت ڪانفرنس منعقد ڪري ڏينهن ۾ 11 عالمن جي دستار بندي ڪرائي وئي سنڌ جامعه تعليمات فضيلت ڪانفرنس کي سنڌ جي جنرل سيڪرٽري عارف راشد محمود سومرو خطاب ڪندي چيو تہ سنڌ ۾ عالمن جو ٻاڻي ناهي ساهڪي کي ڏيڻ ڪيل ڪيڏهين متعدد ڪيرا عوام کي سرمو پاراڻي برابر آهن ڪيل ڪيڏهين سامان عوام جو ڪوم ڏاڍو تڪليف ڏيڻ جو ٻاڻي پاس ڪارواڻيون ڪندي حڪ سنوڌهي ٻاڻ ڪي روڪي ڌاتي وڌي جنهن ڏوڪان ڪاڻي سان 50 ڪلوگرام ڀنگ برآمد ڪئي ڀاڻ ايڪسائز پوليس منتشيات تحويل ۾ وٺي جوابدار خلاف ڪيس نمبر 02/2025 خلاف مقدمو داخل ڪري جاري ڪيو ويو آهي

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

ٽنڊوآدم ۾ روڊ حادثي ۾ فوت ٿيل 5 رڪشن جي نيڪڙي ماريءَ وارثن جو احتجاج ۽ پوليس پاران تحويل ۾ ورتل ٽريڪٽر ٽرالي

نوشهروفيروز ۾ ڊسٽرڪٽ جيل مان وڻن جي وڍي وڏي جو انڪشاف

جيل سپرينٽنڊ ابوبڪر منڪي جي نگرانيءَ هيٺ وڻن جي وڍڻي واري ڪيس ۾ جيل ۾ جيل سپرينٽنڊ ابوبڪر منڪي جي نگرانيءَ هيٺ وڻن جي وڍڻي واري هڪ وڏو انڪشاف ڪيو آهي ڏيکين موجب جيل جي اهلڪن اندر ٻيلي وڻن کي ڪٽڻي تي ڪم ڪيو ويو آهي

جيل ڪا ٿي ڏيکين ڇا رهيو بغير جاڳيءَ تي قتل جو هير برادريءَ پاران اعتراف

هير برادريءَ پاران علاقي جا معزز ماڻهو ساڻ گهر نوجوان جي وارثن کي ميڊيا تي ڏيکين ڇا رهيو بغير جاڳيءَ تي قتل جو اعتراف مهر برادريءَ قبول ڪري درٻار مقتول نوجوان جي

قتل ۽ مارٽ سڀني حيدرآباد کي پوليس ۽ پيش ڪرڻ تہ امن جاڳائيندي ڪنائيءَ جو واقعو

چڪ (رپورٽ غلام رسول حقوڻي) چڪ لڳ ڏينهن ڪنائيءَ ۾ ڳوٺ نظر آيل ڏينهن جاگيرداڻي واسي قتل ڪيل ڪوڙي رحيم بخش خاڪواڻي، جي قتل جو اعتراف مهر برادريءَ قبول ڪري درٻار مقتول نوجوان جي

شهيد بينظير پٽو صهبرينٽ پاران ۽ عوام جي حق لاءِ جدوجهد ڪئي، ڪيڏهن اسمبلي

صدر آصف زرداري آنهنجي ڏکين حالتن ۾ صهبرينٽ جي تسلسل کي برقرار رکيو آهي

نوري آباد(ن ج) (ن ج) شهيد محترمه بينظير پٽو ۽ ڏکو پاڪستان پيپلز پارٽي پاران پٽو ۽ سماجي ڪارڪن ڪيڏهين صهبرينٽ جي ڪوشش ڪئي وئي آهي جو صهبرينٽ ٻرائيءَ ۽ عوام جي حقن جي

گهوٽڪي: ايڪسائيز پوليس ڪارروائي ۾ هٽ آيل پنگ جا ڪٽا

راڄنيءَ پر ٻه معصوم نينگرين جي موت تي سڳ، مڙس ۽ ڀائر فوت

ٽائيفس کي ڪاري سبب اسپتال ڪلي ويلسين جتي ڊاڪٽر ڪين ڊيپ لڳاڻي تي ويا، وارث

سڪرپوليس پاران قتل ڪيس ۾ گهريل ٽن جوابدارن کي گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

سڪر (سيوئر رپورٽ) ايس ايس پي سڪر اظهر خان جي حڪم تي ٻي ايس پي سڪر رضوي سيد شفقات شاهه پنهنجي ٽيم سان گڏ ٻيلي هنڌانڊيس ديران ڀرسڪر پوليس جي حڪم هيٺ اهم ۽ ڪامياب ڪارروائي ۾ چار ڏينهن اڳ ٻيو پوليس ٽيم ۽ سڪرن 03 جوابدارن کي گرفتار ڪيو ويو آهي 22.12.2025 تي 3:30 ڪلاڪ تي ناماڪور جوابدارن جوابدار فاضيل علي پٽ وحيد بخش سارنڊ جي ڪهر ساڻ حڪ ڪيو ۽ حڪ ڪمن چوري ڪيو ڪي ڀڄي رهيا هئا تہ اچرجو گهر ته ڪاڻ ڏيڻي ٻيو ۽ چورن جو رقت تي پيچو جيڪو جلهن

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 3

سنڌ دشمن رٿا جي منصوبي کي ڪنهن به صورت ۾ قبول نہ ڪيو ويندو: زين شاهه

سنڌ جو وسيلن جي قبرلت ذريعي سنڌ ۾ وسيلا قبضاڻ جي ڪوشش ڪئي وئي آهي

ساموندي پٽي جي ڪراچي کان ڏاڪڻيءَ تائين پهرين مرڪي ۽ نيلاڻي جو منصوبو جوڙيو ويو آهي

اڳواڻن سياسي پارٽي پنهنجي اڳواڻ کي ڳهڻ کرڻ لاءِ سنڌ جي سمورن وسيلن جي نيلاڻي ڪرائڻ ۽ کا بر ڪرنا هي ڇڏي

تنڊوآدم خان: ايس پي بي جي چيئرمين سيد زين شاهه سيڊيا سان گالهائيندي

ڪاڻ ۽ شهيد بينظير پٽو جي ڄاڻيءَ جي پيوپارياڻي ۾ ڦاسڻ ڪرڻي هئي بڻجي ويو

شهيد راڻي جي شهادت کي 18 سالن گذري ڇڏيا پر اڄ واقعا ۾ ٽائو محسوس ٿئي ٿو،پر مجبوريءَ ۾ محترم بينظير پٽو جي ڄاڻيءَ سمرڪ پيوپارياڻي ۾ ڦاسڻ ڪرڻي هئي بڻجي ويو آهي

راڄڌاني جو شهادت ڪيس ۾ ڪاميابي ۾ ڪيس داخل ڪري ڇڏيو ويو آهي

شهيد راڻي جي شهادت کي 18 سالن گذري ويا پر اڄ واقعا ۾ ٽائو محسوس ٿئي ٿو،پر مجبوريءَ ۾ محترم بينظير پٽو جي ڄاڻيءَ سمرڪ پيوپارياڻي ۾ ڦاسڻ ڪرڻي هئي بڻجي ويو آهي

راڄڌاني جو شهادت ڪيس ۾ ڪاميابي ۾ ڪيس داخل ڪري ڇڏيو ويو آهي

ڊاڪٽر (ن ج) ڊاڪٽر ذڪيه ڪاظمي جي صدر ۽ سنڌ ايسوسيئيشن جي سيڪرٽري جنرل سيد صاحب الدين راضي جي سربراهي ۾ سنڌ سماج ڀلائي پارٽي جي ڪارڪنن جي وفد راڄڌاني جو شهادت کي 18 سالن گذري ويا پر اڄ تائين ڪيس داخل نہ ڪيو ويو آهي. ڪيس داخل نہ ڪرڻ جا ڪيترا ڪارڻ آهن